

WĘDRÓWKA LUDÓW

Przesiedleńcy przejęli po Niemcach także sprzęt rolniczy. Na zdjęciu praca na poniemieckiej młockarni

W wyniku II wojny światowej Polska na rzecz Związku Radzieckiego straciła Kresy Wschodnie, a zyskała terytorium na zachodzie i północy należące do Niemiec, które nazwano Ziemiąmi Odzyskanymi

Konsekwencją zakończenia wojny w 1945 r. były zmiany granic i masowe migracje ludności. Wschodnia granica Polski została ustalona już w 1943 r. na konferencji w Teheranie przez Stalina, Roosevelta i Churchilla. Przesunięto ją na linię rzeki Bug, a Kresy Wschodnie II RP wcielono do republik związkowych ZSRR: Białoruskiej, Litewskiej i Ukraińskiej. Utraciliśmy województwa: wileńskie, nowogrodzkie, poleskie, wołyńskie, tarnopolskie, stanisławowskie, lwowskie.

Co odzyskała Polska

W ramach rekompensaty do Macierzy powróciły wschodnie i północne tereny Niemiec. Były to Śląsk, część Pomorza Zachodniego i Brandenburgii po linię Odry i Nysy Łużyckiej ze Szczecinem i Wrocławiem, południowa część Prus Wschodnich bez Królewca, czyli Warmia i Mazury oraz Wolne Miasto Gdańsk. Była to jedna trzecia terytorium państwa polskiego w nowych granicach. Tereny te komunistyczne władze nazwały Ziemiąmi Odzyskanymi. Propaganda nawiązywała do faktu, że do Polski powróciły przastare ziemie piastowskie, zagarnięte niegdyś przez Niemców. W latach 1945-1949 ich administracją zajmowało się Ministerstwo Ziem Odzyskanych z Władysławem Gomułą na czele. Utworzono nowe województwa: w 1945 r. powstało gdańskie, a rok później olsztyńskie, szczecińskie i wroc-

ławskie, w 1950 r. – koszalińskie, opolskie i zielonogórskie.

Marsz na zachód

W związku ze zmianą granic w 1945 r. rozpoczęły się masowe migracje. Niemców przesiedlano na zachód, a opuszczone przez nich ziemie zajmowali Polacy wysiedleni z Kresów, uciekający przed pozostaniem w ZSRR oraz przybywający dobrowolnie osadnicy z centralnej Polski. Największa fala przesiedleń odbyła się latem i jesienią 1945 r. oraz wiosną następnego roku. W pierwszych latach powojennych na Ziemię Odzyskaną przyjechały ponad 4 mln osób. Większość nowych mieszkańców stanowili przybysze z województw centralnych. Było ich ok. 2,5 mln. Repatrianci z Kresów Wschodnich tworzyli drugą najliczniejszą grupę, liczącą ok. 1,5 mln osób. Większość przesiedleńców z Litwy osiadła w woj. olsztyńskim i gdańskim, mniejsze grupy we wrocławskim, z Ukrainy – głównie na zachodzie województwa śląskiego oraz w woj. wrocławskim. Ludność z Białorusi mieszkała w woj. wrocławskim i zachodniej części poznańskiego oraz w szczecińskim i gdańskim. W czerwcu 1945 r. rozpoczęła się wędrówka Polaków z głębi ZSRR – byłych zesłańców i łagierników. Jednocześnie prowadzono deportację za wschodnią granicę, zdarzały się wysiedlenia całych wsi. W ramach tej akcji do ZSRR trafiło ok. pół miliona Białorusinów, Litwinów i Ukraińców. **BL**

Projekt współfinansowany przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

